

ካብ መዝገበት/ኣርካይቭ ዝተረበ ጽሑፍ

ሕሰብ ኣስተውዕል ተማራመር ተባራብር

3ይ ክፋል

ትኻታተልቲ ወይብ/ሳይታት ሰላም፣ ከመይ ቀኒኹም፣ ኩቡራት የሕዋት ቀጻልነት ናይ "እቲ ጉዕዞ" ኣብ ዝሓለፈ 2ይ ጽሑፍ ኣቶ ሃይለ ናይዝጊ ኣብ ጀርመን ከተማ ፍራንክፍርት በጺሑ ከም ዝነበረ የዕሪፈ ነይረ ብምቕጻል፡ከም ትዕዛብተይ፣ከም ኩሉ ንመጀመርያ ካብ ሳልሳይ ክፍለ ዓለም ፣ ናብ ቀዳማይ ዓለም ክበጽሕ እንከሎ ዘጓንፍካ ገሻ ምኹዋንን ዘጋጥመካ ቀዳማይ ጽላዋ/ድሪቪት ክንርእዮ ኢና።

ዓዊነ፣ደቲሎ እጃጅ።ንዓይ ክብል፣ ሆላን ዝምቕማጡ ኣብርሃም መስፍን ዝተባህለ ኤርትራዊ ይረኽቦ። ምሚቕ እምስተርዳም ይኣቱ። ምስ ቤተሰቡ ኣቶ ኣስመላሽ ገረዝጊሄር ተራቲቢብ፣ ዝይ ዝኣተኹ ኮይኑ ይሰማዓኒ። [እቶም ቀዳምት የሕዋት ኣብ ዲያስፖራ ዝነበሩ ዝነበሩ፣ ነሕዋቶም ብምወቕን ሕውነታውን ይቕበሉ ከም ዝነበሩ ከነስተብህል ከለና፡ሎሚ ግዜ ግን ከምዚ ናይ ሓውና ኣቶ ኣብርሃም ንጋሻ ኣቶ ሃይለ ዝተቐበሎ፣ይትረፍ ሰላም ንክትብሃል እዉን ጋዶ እዩ።ሓው ንሓው ወዲሃገር ምስ ወዲ ሃገር ሰላም ዘይትጸገቡሉ ኢንዲና በጺሕና፡ካብ ምንታይ ዝነቐለ ይመስለኩም ? እቲ ሰባውን ማሕበራውን ባህሊ ዝጠፍኡ ዶ ኣይመስለኩምን ? (conformation)መዛርዕ/መሸክል ናይ ውልቀ መላኺ ዝዘርእ/ዘብቐሎ ሓዲሽ ትውልዲ ኢና ንዕዘብ ዘለና።እዚ ዓይነት ባህርያት ንምዕራይ፣ ድሕሪ ምውዳቕ ጉጅለ ህግደፍ ኣብ እቲ ኑቡር ልምዲን ባህል ከምለስ ጸዕርን ቁሩብነት ክሓትት እዩ።]

ሕያዎት ሰባት ኣይሳኣኑ፣ ቅድም ፍልጠት ዘይነበረና ግድግተይ ርእዮም ቐሺ ሆፍማን በዓል ኣምስተልፌን ስለ-ዘሐከሙኒ ው/ሮ ዳኒኤላ ተርጓሚት ኣብ ኣዳራሽ ሰላም ኣብ እዋን ትምህርቲ ኣብ ስዓታ ብናጻ ስለ-ዘማላለሱትኒ ሞሳ ይኹናም።

ድኻመይ ከይ-ዱለይ ዘወርወር ኪብል እጅምር።ዝፈለጡ ሰባት እንተዘይረከብ ንኤውሮጳ ህይወታን ምዕባሌኣን ቀልጢፈ ኣይምተገንዘብኩዋን።ቆልዓ-ሰብይቲ ኣብ ጽርግያታት ከይተረፈ እናበልዑ ኪጓዩ እምበር ንምልክት ዝተገንደ ደው ዚብል ሰብ ኣይትግንዘብን። ኪነበሩ፣ ኣብ ዝብጸሕ ኪበጽሑ ብዘይ ጠጠው ኩሉ ዓይነት ስራሕ ይሰርሑ። ህይወቱ ዘፈንፈኒ ሰብ-ጥራሕ እዩ ስራሕ ዝፍንፍን።[ልክዕ፣ ሰራሕ ዝነበር ሰብ ሞራላውን ንዋታውን ዕግበት ኣለዎ፣ ኮይኑ ግን ዑቕባ ኣብ እትሓተሉ ብፍላይ ኣብተን ሶቼኣል-መድሕን(social insurance) ዝጥቀማ ሃግገራት ን-ህወትካ እትነብረሉ ዝህቡኻ ስለ ዝኹኑ እቶም ኣብ ሃገርም ኣይኮነንዶ ከይሰርሑ ሰራሕም እዉን ደሞዝ ዘይረኽቡ ዝነበሩ ጊዚያዊ ምትዕሸኻው ኣስዲቡ፣ ነቲ ምስ እትንርብረሉ ሃገርን ህዝብን ምውህሃድን/ ምስኪዕን/ምጥማር(integration) ቡዙሕ ጊዜ ይወስደልካ፣ ምስቲ ኣብ ሃገር ዘጥፋእካ፣ ጊዚካ፣ ገደብ ዘይብሉ ሃገራዊ ኣጎልጎሎት ተሓዊሱ ፍርቂ ሂወት ስለ ዝሓልፍ እቲ ናይ ትምህርቲ ጊዜ ተጸንቂቑ ዕድልካ ተጓራሺኹ እቲ ቡሉጽ ግዜ ዕድመኻ ባድዩ እቲ ዝተሓተ ስራሕ ክትሰርሕ ትግደድን ምስ ሂወትካ ጣዕሳታት ዝግብሎሎ ሞራላዊ ውድቀት ዝተሓዎሶ ሂወት ከተሕልፍ ትግደድ።እዚ ክኣ ህያብ ናይዚ ውልቀ መላኺ እዚ እዩ።]

ግዳም ዘለዉ ኤርትራውያን ኣየጋይቹኻን እዮም፣የኹርዑኻ፣ይላለዩኻ፣ [ሎሚ ከምዚ ዝባህላ የለን] ይዕዱሙኻ። ሕውነት ተጥሪ፣ንሰዓታት ተባህለ ተገብረ ትብል፣ ናፍቕት ዓዲ ስለ ዘለዎም ዕላል ኣይጸግቡን እዮም። ስድራታት ከሰተ ዑቕባገርጊስ፣ የማነ ተኸለማርያም፣ ኻሕሳይ ካፌኖል፣ልኡል ወልደገርጊስ፣ተጋዳላይ ሓይልኣብ ተስፋይ፣ ድኻመን ከይጸብጸባ ንሳዓታት እናኸሸና ስለ ዝዩ-ጸመዋኒ እመስግነን። ምረት ስደት እዉን ሚሂረኒና።"ፈላጢኣ እዩ ዝፈልግ" እናባላ። [እዉ ስደት ሑሱም ሃገርካን ህዝብኻን ዘናፍቕ፡ብፍላይ ተገዲድካ ኣብ ስደት ክትነበር ከለኻ፣ እሱር ናይ ስደት ምኣንካ የስተንትነካ] ዐ

እታ ናይ መጀነርያ መዓልተይ ኣብ ሆላንድ ዝፈለጡ ሰባት ሒዝካ ስለ-ዘይትገይሽ ከይተፈለጠኒ ግዚ ጋልቡ ሰዓት 8.00 ምሽት ኮይኑ፣ ጸሓይ ግን ጌና ሰፈራ ኣይሓዘትን፣ ሰሚዒት ሰፈራኒ " ክላ ኣንታ ን-ኣፍሪቃስ ባህርይ/ተፈጥሮ፣ ዋላ ብብርሃን እዉን ኣዳልያትና እያ " እዩ ዝበልኩ። ኩሉ ነገር ጸቡቕን ሕማቕን መዳያት ከም ዘለዎ ዘንገዕ፣ምኽንያቱ ንሕናኸ ጸሓይ ከይተርከበና ንጓዩ፣ ኣብ ኤውሮጳ ድማ ንጨራ ጸሃይ ከም ጸጋ ሃረር ይብልዎ። ኤውሮጳውያን ነቲ ክብጸሕ ዝግብኡ ምዕባለ በጺሖም እዮም። እንታይ ተሪፍዎም፣ እንታይ ሓዲጎም እዩ ዘብለካ። ሓደ ኤርትራዊ ኣብ ኤውሮጳ ከይደም "ንሰማይ እናጠመትኩም ጸልዩ እናቡሉ ንዓናባ፣ ንዓለም ብታሕቲ-ታሕቲ ሃኒጸማ " ከም ዝበልዎ እዩ።

ኩሉ ነገር ተቐሪቡ፣ ፈርዩ እዩ፣ስእነት ዝባህላ የለን፣ እቲ ዘጨንቕካ "ሓንጎል ወዲ ሰብ ነቶም ተፈላሲፋ፣ ዚማሃዘም ብጉቡእ ክጥቀሙሎምን ኪቋጸሰሮምን ይኸእል-ዶ" ዝብል እዩ። ብዙሓት መስመራት ዘለዎ ተልብኻን ወሊዕካ ኣብ ሙሉእ ዓለም ዝተባህለን ዝተገብረን ትካታተል፣ ትምሃርውን ናይ ሕሉፍ፣ ህላወ መጻኢ።[ኣብ ኤርትራ ብዘይካ ትሺ ኤሪድምጺ ሓፋሽን ካልእ ዘይፍቀድን፣ሓደ ዝመዝሙረን ከም ጸግም፣ ለይቲ ምስ መዕልቲ ፕሮፓጋንዳ ጃንዳ ህግደፍ እንተዘይኮይኑ ካልእ መደብ ዘይብለን፣ ካብ ወረ ኣልቦን ድንቁሩና ምንቕ ዘዩብልኻ ከተስተውዕል ይሕግዝ]

ናይ ኣቶ ኣስመላሽ ተለፎን ኣዳራሽን ተጠቂመ 15 ደብዳቤታት ጸሓፊ።ብኹፊይ ኣብ ውሽጢ ሰሙን ብደብዳቤታትን ተለፎንን መልሲታት ረኽቦ፣ተኺኢለስ ብኣየር ብባሕሪውን ምተራኹብኩ።

ብ21/09/93 እያ አስመላሽ ምሳሕ ከዳሉ ክሽነ ይላቱ፤ከነዕላል እሕወሶ፤አብ ዕትሮ ናይ ገዛ ንእሽቶ ሃልሃልታ ርእየ ”አያይ ተወሊዓትክስ” ምስ በልክዎ ”ነቲ ዘምልቶ ነዳዲ ጋዝ መታን ከይትትኮስ ትንድድ ብልሓት እያ ኢሉ መለሰለይ” እናሳሓቑ።
**ዘይተወደበ፤ ዘይተሰርዐ እንታይ ኣሎ ምላቕ፤ እናበልካ ኢኻ ሃሰው ትብል፤ንሕናኽ ሓዲጋ መምሰ-መጻ ዒሕ ክንብል ንነብር።
ንሳቶም ንሓዲጋ አቕዲሞም ይካላከልዎ፤ ኩሉ ነገር ብአፍልጦ እዩ ዝሰራሕ።** [ኣብዛ ኣረፍተ ነገር እዚአ እቲ ስርዓት ውለቀ መላሺ ብሸርሕነቱ፤ ብዲክታተራዊ ስትራታተጅኡ ንሃገር ኣብ መቐቐር ዘይፍትሓዊ ዘይቁዋማዊ ዘይደምክራ-ስያዊ ክንብራ ከሎ፡ እቲ ደምበ ፍትሒ ነዚ ዝመጸ ሓዲጋ ፈሊጡ ብስነፍልጠት ክገጥሞ ዘይምኽኣሉ ትምህረካ]

ሰቲኻ መኪና ኣይትዘውርን፤ ኣብ ከባቢመንበሪ ቦታታት ዘለዉ ጽርግያታት ንጎሮይቲ-ሰብ መካይን፤ሓሓሊፉ ዘህድእ ከባቢታት ኣለዎም፤ 400 ኪ.ሜ. ዝተጓዕዘት ኣውቶቡስ ቀይሕ ወሊዓ ኣዕሩፉኒ ትብል፤እንተ-ዘይ-ዓረፈት ትራፊክ ይቐጽጸር ወዘተ።

[አቕዲሞካ ሓዲጋ ከይመጸካ ከሎ ከልካሊ/ዓጋቲ/ገታኢ ክትገብር ምስ ዘይትኸእል ሲዒቡ ዝመጸካ ጉድኣት፤ ዓቢን ዘጣዕስን እዩ ዘኸትል፤ልክዕ ከምዚ ኣብ ውድባት ደምበ ፍትሒ ዝርእ፤ቅድሚ ግርጭት ናብ ግጭት ምልዋጡ ብጥንቃቄን፤ ብመጽናዕትን-ልብናን ክፈትሕዎ ዘይምጽዓርም ከምዚ እንነብር ዘሎና ጽንኩርን ዘይ-ፍትሕዊ ቃልሲ ኣይምሃለውናን፤ክንዲ ንህዝብና ወሪድዎ ዘሎ ዘይኩቡርን ዝወርዶ ዘሎ ግፍዕን ምረትን፤ሪና ንምትሑ ንቃለስ ናይ ጸገም ጸገም ኮይና ንርከብ ዘሎና።]

ኣቶ ሃይለ ዛንትኡ ብምቕጻል፡ ሳዕሪ ጀርዲን ከይተረፈ ከሳብ ከንደይ ይነውሕን ከቅምቀም ከሎኽ ከሳብ ከንደይ ይሓጽርን ፍሉጥዮ፤ገራብ'ውን ብቀጽሩን ብታሪኹን ይልል ኣረ ሓካይም ኣለውዎ፤ሰብ ምቕታልን ገራብ ምቕራጽን ዓባይቲ ገበናት እዮም።ይብል።

[ሃገርና ግን ኢኩ-ሲስተምስ ይትረፍ መሰል ሰብን ኣንስሳን ኣግራብን ምድሪ ዝዘበጠት ሃገር፡ ደቃ ጀጋኑኣ ኣብ ማእሰርቲ ተዳገኑም፤ ሂወቶም ዝሕልፉ ዘለዉ፤ሲድርኣም ከርእይዎም ዘይኸእሉ፤ኣብ ዓለምና ተራእዮ ዘይፈለጥ ግፍዒ ወላ በቲ ናይ ዲክታተር ሕግታቱ ኣብ ቤት ፍርዲ ዘየቐረበምን፤ ብመሰል ደቂሰባት ዝኸተላ ኣህጉራውያን ማሕበእር ኣብ ሀግ (ዓለለኻዊ ቤት ፍርዲ)ንምቕራብ ክሲ ቐሪቡሉ ዘሎ ስርዓት ኮይኑ፤እንስሳ ዝጸንተሉ፤ ኣግራብ በሪሶም ናብ ምድረብዳ ዝልወጠሉ፤ እምነ ንእምነ ዝጋጨውሉ ሃገር፤ በዚ ዲክታተራዊ ስርዓት፤መሪታን ህዝባን ትሳቐ ኮይና እያ ትርከብ ዘላ። እቶም ነዚ ከይመጽእ ንፍትሒን፤ኤኮሲስተም/ስርዓተ-ኤኮ ንቃለስ ዝብሉ ክኣ ብሰንኪ ፋሕ ጭንግራሕን ኣብ ነንሕድሕድካ ምግርጫውን ሓቢርካ ዘይምስራሕን፤ቀልጢፉ ለውጢ ንምምጻእ ባይታ ዘይምጥጣሕን፤ብዘርእይኦ ባህርያት፤ከም ጉሪኒት/ምትሕብባር ምስ ስርዓተ ውልቀ መላሺ፡ ወይ ስልጣኑ ንምቕጻል ዘፍቅድ ዝመሰል ክትብሎ፤ ካብ ሓቂ ዝወጽእካ ኣብ-ብላካን። ስለምንታይስ ደምበ ፍትሒ ሓድነት ገይሩ-ዝቐለስ ነይሩ፤ ንህቡ ኣብነት ክኸዉን ክኢሉ ነይሩ፤ እዚ ስርዓት ንኸንድዚ ዓመታት ኣብ ስልጣን ኣይምጸንሑን፤ሓድነትን ሓቢርካ ምስራሕን፤ ሰፊሕ ሃገራዊ ጽላል ክህሉ፤ ለይትን መዓልትን ይዝምሮ እኳ እንተኾነ ኣብ ግብሪ ግን እዚ ንርእዮ ዘሎና ህምት እዩ።ጠለብ ዝበዝሐ ህዝቢ ግን፤ ኩሉ ኣወንዚፍካ ኮፍ ኢልካ ትዝትየሉ ናይ ሓባር ራኢታት ጠርኒፍካ ኣብ ስራሕ ተጻሚድካ ብግብሪ ምትእምማን ምፍጣር እዩ። እዚ ክኣ ድልየትን፤ትሕትና፤ምቕሉል፤ወርዘይ ባህርያት ሒዝካ፤ማእከላይ ንኹሉኻ ክጥርንፍ ዝኸእል ውሳኔታት ክትወስድ ምኽኣል የዲሊ እብል፤ተኻታተልቲኽ እንታይ ትብሉ።ድልየት ምስ ዝህሉ ኩሉ ነገር ክፍታሕ ከም ዝክኣል ኩላትና እንፈልጦ እዩ። ኣብነት ኣቦታትና ዘይንኸተል ሰባት ኢና፤ ኣቦታትና ኤርትራ፤ ሓያላት ሃገራት ናብ ክልተ ምምቕል ኣብ ዘተንብሁሉ/ዝፈተናሉ እዎን ፤ ነዚ ነጺጎም ዘይደለይዎ ፈደረሽን ተቐቢሎም ነዚ ወዕል እዚ እውን ብስርዓት ኢትዮጵያ ምስ ፈረሰ፤ብረት ብምልዓል ኣብ ናጽነት ከም-ዘበጸሑና ታሪኽና ኩሉ ግዜ ኣብ ቅድሜና ክንርእዮ ይግባእ።ሓድነትና ነዚ ዲክታተራዊ ስርዓት ሰረት ምውዳቕ ምጂኑ ንፈልጦ ካብ ኮና ንምትግባሩ ክንጽዕርዮ ዘለና። ድልየት ጥራይ ዘይኮነ ናብ ግብሪ ንጉዮ።

ሕጂ'ውን ንሕሰብ ነስተውዕል ንማራመር ንባራብር

ኣብ ዝመጽእ የራኸበና